

Na den svatého Orthenia léta páně 1121, z moci královské a milosti Boží vydávám já, arcibiskup Laurentius, patriarcha svaté Matky církve národa ultherstského, tento

CODEX INQUISITORIUM

PREAMBULE

I.

Obecná ustanovení

Svatá inkvizice jest tělem svaté Matky církve. Bohem milosrdným byla povolána k očistění Říše od kacířů, heretiků a odpadlíků od víry, kteří jakožto nepřátelé Boha a krále usilují o zničení Království božího na zemi a rozvrácení všeho, co bylo pracně budováno.

K tomuto obětavému poslání budiž Svata inkvizice nadána výlučnými pravomocemi vyšetřovacími, soudními a exekučními, včetně pravomocí vycházejících z hrdelního regálu a útrpného práva.

Pravomoci Svate inkvizice nechť se vztahují na veškeré stádo boží, klérus i laiky, šlechtu i měšťanstvo, rytířské řády nevyjímaje.

Každý, kdo se postaví na odpor pravomocnému rozhodnutí Svate inkvizice, nechť je považován za nepřítele Říše.

ORGANIZACE SVATÉHO OFICIA

II.

Tělo a údy Svatého officia

Zřizuje se úřad generálního inkvizitora, jenž stojí v čele svaté inkvizice a odpovídá Bohu za plnění jejího svatého poslání.

Zřizuje se nejvyšší inkviziční tribunál nadaný pravomocemi vyšetřovat a soudit osoby požívající výlučné pravomoci a výsady.

V diecézích, ve kterých byl inkvizičním procesem prokázán výskyt hereze, zřizují se z rozhodnutí generálního inkvizitora inkviziční kurie jako samostatné inkviziční oblasti. Jejich územní působnost nechť se shoduje s územím příslušné diecéze.

V každé inkviziční kurii se zřizuje úřad kuriálního inkvizitora a úřady inkvizičních soudců, prokurátorů a vyšetřovatelů.

III.

Generální inkvizitor

V čele Svate inkvizice stojí generální inkvizitor, jmenovaný patriarchou svaté Matky církve. Úřad generálního inkvizitora zaniká smrtí nebo obviněním z kacířství.

IV.

Nejvyšší inkviziční tribunál

Nejvyšší inkviziční tribunál tvoří generální inkvizitor a tři kardinálové volení doživotně biskupským synodem.

Nejvyšší inkviziční tribunál rozhoduje o vině většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje hlas generálního inkvizitora.

Člena nejvyššího inkvizičního tribunálu může zprostit funkce pouze rozhodnutí ostatních členů nejvyššího inkvizičního tribunálu na základě obvinění z kacířství.

V.

Kuriální inkvizitoři

V čele každé inkviziční kurie stojí kuriální inkvizitor, kterého z řad inkvizičních soudců jmenuje a rovněž odvolává generální inkvizitor.

Kuriální inkvizitoři jsou podřízeni toliko generálnímu inkvizitorovi a nikomu jinému.

VI.

Inkviziční soudci

Inkviziční soudce jmenuje z řad vyšetřovatelů Svatého officia kuriální inkvizitor, a to na základě potřeb inkviziční kurie. Kuriální inkvizitor má zároveň pravomoc inkvizičního soudce z jeho funkce odvolat.

Inkviziční soudci jsou při výkonu své funkce odpovědni kuriálnímu inkvizitorovi, který je jmenoval.

VII.

Inkviziční prokurátoři

Inkvizičním prokurátorem může být jmenován toliko inkviziční vyšetřovatel, který se ukázal být způsobilý pro výkon tohoto úřadu. Inkviziční prokurátoři jmenuje a odvolává soudce Svatého officia, a to po předchozím souhlasu kuriálního inkvizitora.

Inkviziční prokurátoři jsou při výkonu své funkce odpovědni kuriálním soudcům a příslušnému kuriálnímu inkvizitorovi.

VIII.

Inkviziční vyšetřovatelé

Inkviziční vyšetřovatele jmenuje z řad kléru soudce Svatého officia, a to na základě vlastního rozhodnutí nebo doporučení inkvizičního prokurátora. Vyšetřovatelem se může stát každý duchovní, který dosvědčí své vysoké morální, mravní a duchovní hodnoty, jakožto i rozumové schopnosti.

Inkviziční prokurátoři jsou při výkonu své funkce odpovědni kuriálním soudcům a kuriálním prokurátorům.

IX.**Pomocné osoby**

Výkon inkvizičních pravomocí může být v odůvodněných případech přenesen kuriálním inkvizitorem na pomocné osoby – duchovní nebo laiky, kteří se tak stávají prodlouženou rukou Svaté inkvizice a v rámci svěřených pravomocí požívají stejných výsad a oprávnění, jako příslušní inkvizitoři.

PRAVOMOCI SVATÉHO OFICIA**X.****Pravomoci Svatého officia**

Svaté officium je nadáno svrchovanou a neomezenou pravomocí stíhat, vyšetřovat a soudit zločiny proti Bohu a králi.

Za zločin proti bohu a králi se považuje každé protivení se zákonům, které je vedeno snahou ohrožit existenci pravé víry, svaté Matky církve nebo Říše, přičemž za tímto účelem využívá nebo hodlá využít pekelných sil. Za zločin proti bohu a králi se považuje rovněž jednání každého každého, kdo kacíře za podporuje nebo chrání, ať slovem či darem, skutkem nebo bez přičinění.

Pravomocím Svatého officia podléhají všechny říšské stavy, nikoho nevyjímaje. Na každého, kdo tvrdí opak, bude hleděno jako na nepřitele Boha a krále.

Při výkonu svého svatého poslání jsou vyšetřující inkvizitoři oprávněni použít neomezenou sílu vůči každému, kdo by se snažil mařit jejich vyšetřování.

XI.**Pravomoci generálního inkvizitora**

Generální inkvizitor předsedá nejvyššímu inkvizičnímu tribunálu, jmenuje a řídí činnost kuriálních inkvizitorů, zřizuje nové inkviziční kurie a vykonává další pravomoci svěřené mu tímto kodexem.

Pro účely inkvizičního řízení má generální inkvizitor postavení inkvizičního soudce.

XII.**Pravomoci nejvyššího inkvizičního tribunálu**

Nejvyšší inkviziční tribunál je nadán pravomocí vznášet obžaloby a soudit v inkvizičním řízení osoby nadané výsostnými pravomocemi a nepodléhající běžným zákonům. K těmto osobám patří zejména příslušníci vládnoucího rodu, Prvý rytíř, velmistr řádu Bratrstva spravedlivých, arcibiskup svaté Matky církve, generální inkvizitor a jednotliví členové nejvyššího inkvizičního tribunálu.

XI.**Pravomoci kuriálního inkvizitora**

Kuriální inkvizitor stojí v čele inkviziční kurie a řídí její chod. Pro účely řádného a naprostého pozření hereze v dané kurii je oprávněn jmenovat inkvizičního soudce a dává souhlas ke jmenování inkvizičních prokurátorů.

Pro účely inkvizičního řízení má kuriální inkvizitor postavení inkvizičního soudce.

XI.**Pravomoci inkvizičního soudce**

Každý inkviziční soudce je nadán pravomocí rozhodovat v inkvizičním řízení o vině obžalovaného a vynášet rozsudky.

Může si též vymezit právo vést vyšetřování celého inkvizičního řízení a sám objasňovat domnělé i skutečné případy kacířství.

XIII.**Pravomoci inkvizičního prokurátora**

Inkviziční prokurátoři jsou povoláni ke vznášení obvinění a žalob vůči kacířům, odpadlíkům a heretikům, to na základě dokazování provedeného inkvizičními vyšetřovateli. Mohou si též vyhradit právo sami vést vyšetřování a provádět dokazování.

XII.**Pravomoci inkvizičního vyšetřovatele**

Inkviziční vyšetřovatel plní úkoly, kterými je pověřen inkvizičním soudcem nebo prokurátorem, případně kuriálním inkvizitorem.

Každý inkviziční vyšetřovatel je nadán pravomocemi objasňovat domnělé i skutečné případy kacířství a podávat inkvizičním prokurátorům návrhy na obvinění a podání žaloby.

XVI.**Delegace pravomocí**

Ve výjimečných případech může dojít k delegování pravomocí kuriálních inkvizitorů, inkvizičních soudců nebo inkvizičních prokurátorů na inkvizitory zastávající nižší úřady, a to za účelem řádného výkonu poslání Svatého officia.

Výjimečnými případy se rozumí zejména:

- rozhodne-li se kuriální inkvizitor vyslat misi vedenou pověřeným inkvizičním soudcem na území diecéze, ve které je hlášeno podezření z kacířství, deleguje na něj pro účely inkvizičního řízení v rámci této mise část svých pravomocí;
- dojde-li k situaci, kdy kuriální inkvizitor není schopen výkonu své funkce nebo je-li postaven mimo výkon své funkce, přebírá jeho

úřad dočasně služebně nejstarší inkvizitor nejvyššího stupně;

- dojde-li k situaci, že nikdo z inkvizičních soudců nebo inkvizičních prokurátorů v dané karii nebo misi nemůže vykonávat svůj úřad, přebírají jejich úřady dočasně služebně nejstarší inkviziční vyšetřovatelé.

INKVIZIČNÍ PROCES

XV.

Procesní zásady

Dokud rozsudkem inkvizičního soudu není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede inkviziční řízení, hledět, jako by nebyl kacíř.

Svatá inkvizice je povinna stíhat všechny zločiny proti Bohu a králi, o nichž se dozví. V řízení postupují vyšetřující inkvizitoři z úřední povinnosti tak, aby byla hereze co nejdříve prokázána.

Vyšetřující inkvizitoři hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

V případě pochybností je třeba držet se toho, co je jistější. Kacířství, hereze a odpadlictví od víry je vždy jistější než nevinna osob, proti kterým se inkviziční řízení vede.

V inkvizičním řízení rozhoduje samosoudce nebo soudní tribunál; inkviziční řízení je vždy neveřejné s výjimkou vyhlášení a vykonání rozsudku.

Osoba obviněná z kacířství nemá právo na obhajobu; pravda o její vině nebo nevině vyjde najevo v inkvizičním řízení.

Při rozhodování v hlavním líčení smí inkviziční soud přihlídnout jen k těm důkazům, které byly při tomto jednání provedeny.

Ten, proti němuž se inkviziční řízení vede, musí být v každém období řízení poučen o tom, co jej čeká v případě, že se dobrovolně nedozná k tomu, co se mu klade za vinu.

XVI.

Vyšetřování

Každý inkvizitor je povinen řádně a včas prošetřit každé podezření z kacířství, o kterém se dozví.

Anonymní udání se připouští s tím, že jde-li o udání vědomě nepravdivé, bude udavač vydán světské moci k potrestání.

XVII.

Obvinění

Inkviziční řízení se zahajuje vnesením obvině-

ní vůči osobě, která je podezřelá z kacířství. Obvinění vznáší inkviziční prokurátor na základě důkazů předložených inkvizičním vyšetřovatelem nebo získaných vlastním vyšetřováním.

K obvinění osoby podezřelé z kacířství je zapotřebí předložit takový počet důkazů, kolik odpovídá stavu, ze kterého daná osoba pochází. Proto:

- k obvinění prostých kmánů a poddaných stavu rolnického, řemeslného a měšťanského je zapotřebí předložit jeden usvědčující důkaz;
- k obvinění duchovních a příslušníků nižší šlechty je zapotřebí předložit dva usvědčující důkazy;
- k obvinění prelátů, příslušníků vyšší šlechty a osob nadaných výsostnými pravomocemi je zapotřebí předložit tři usvědčující důkazy.

XVII.

Žalář

Osoba obviněná z kacířství musí být bezodkladně po sdělení obvinění uvržena do žaláře, aby se nemohla pokusit zpěčovat boží Spravedlnosti.

V případě, že bude osoba obviněná z kacířství klást při zatýkání odpor, je inkvizitor oprávněn použít sílu k překonání tohoto odporu.

Uvržení do žaláře se provede ve spolupráci s městským hejtmanem, který je povinen vyjít inkvizitorovi vstříc.

XVII.

Žaloba

Žalobu lze podat pouze proti osobě, vůči které bylo vneseno obvinění z kacířství.

Podání žaloby je přípustné v případě, existovali vůči osobě obviněné z kacířství přímý usvědčující důkaz.

Žalobu podává inkviziční prokurátor u věcně a místně příslušného inkvizičního soudce, a to poté, co získá proti osobě obviněné z kacířství další usvědčující důkaz.

XVII.

Žaloba proti osobám nadaným výsostnými pravomocemi

Žalobu na osoby nadané výsostné pravomoci a nepodléhající běžným zákonům je oprávněn podat toliko nejvyšší inkviziční tribunál.

K podání takovéto žaloby je zapotřebí souhlasu většiny soudců nejvyššího inkvizičního tribunálu.

XVIII.

Dokazování

Za důkaz mohou v inkvizičním procesu slou-

žit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména:

- doznání obviněného,
- výslech svědků,
- listiny,
- ohledání místa, věci či osoby,

Doznáním obviněného se rozumí též doznání získané za použití útrpného práva. Útrpné právo lze použít vůči všem osobám obviněným z kacířství s výjimkou dětí a těhotných žen, které jsou pod ochranou Boží.

Pro účely inkvizičního řízení jsou všechny osoby povinny vypovědět pravdu o všem, na co budou vyšetřujícími inkvizitory tázány; stejně tak jsou všechny osoby povinny vydat vyšetřujícímu inkvizitorovi věc důležitou pro inkviziční řízení, pokud ji mají ve svém držení.

Úmyslné zatajení věci nebo informace důležité pro inkviziční řízení budiž považováno za zločin proti Bohu a králi.

XIX.

Rozsudek

Nasvědčují-li předložené důkazy tomu, že se obžalovaný skutečně dopustil kacířského činu, hereze či odpadlictví, má inkviziční soudce povinnost vynést odsuzující rozsudek.

Rozsudek je konečný a nezvratný. Vynáší se veřejně.

XIX.

Zastavení inkvizičního řízení

Pokud kuriální inkvizitor, inkviziční soudce nebo inkviziční prokurátor zjistí, že skutek, pro který bylo vůči dané osobě vzneseno obvinění není kacířstvím, herezí a odpadlictvím od víry, rozhodne o zastavení vyšetřování a propuštění této osoby z žaláře. Nasvědčují-li okolnosti, že se vyšetřovaná osoba dopustila zločinu podle světských zákonů, postoupí danou věc světské moci.

XX.

Trest

Jediným trestem za prokázané kacířství, herezi a odpadlictví od víry je trest smrti upálením za živa, neboť pouze plameny spravedlnosti mají sílu očistit duši odsouzeného od hříšného těla. Dozná-li se však odsouzený ke svému zločinu a upřímně svých skutků lituje, může mu být inkvizičním soudcem udělena milost.

Odsouzeného, který dostal milost, nechá inkviziční soudce před zažehnutím plamenů uškrtit.

Uložený trest nelze prominout s výjimkou rozhodnutí generálního inkvizitora.

XXI.

Závěrečná ustanovení

Tento kodex nechť nabude okamžité účinnosti a vstoupí ve známost tak, aby se jím každý od tohoto okamžiku řídil. Ignorantia iuris non excusat!